

ارزیابی همجواری کاربری اراضی شهر نور با استفاده از ماتریس سازگاری

حسام الدین عالمی فر

دانشجویی کارشناسی ارشد شهرسازی گرایش برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، ایران -

alemifar94@gmail.com

چکیده

توزیع نامناسب کاربری های شهری و بی توجهی به مولفه هایی همچون سازگاری کاربری اراضی شهری از جمله دلایل اصلی کاهش کارآمدی فعالیت ها و از بین رفتن کیفیت زندگی است. شهر نور نیز مانند بسیاری از شهرهای دیگر کشور دچار اختلال در کاربری اراضی می باشد مضافا که در شهرهای شمال کشور رشد بی برنامه و برپایه ی اقتصاد گردشگر-محور بر این مشکلات افزوده است چراکه بدون بررسی دقیق فعالیت های مختلف در فضاهای نامناسب جای گرفته اند. در این پژوهش با استفاده از ماتریس سازگاری کاربری ها سیستم اطلاعات جغرافیایی GIS همجواری کاربری ها از نظر سازگاری بررسی خواهد شد تا میزان سازگاری نسبی کاربری های سطح شهر مشخص گردد.

واژه های کلیدی: ارزیابی، همجواری، کاربری اراضی، شهر نور، ماتریس سازگاری

مقدمه

گسترش شهرنشینی و افزایش نیاز به زمین از یک سو و محدودیت عرضه آن از سوی دیگر، سبب گردیده که در شهرهای امروزی، موضوع نحوه و میزان استفاده از زمین به چالشی اساسی در عرصه شهرسازی جهان و در کشورهای در حال توسعه تبدیل گردد. مباحث استفاده از زمین و چگونگی مدیریت زمین، محور مهمی از شهرسازی امروزی را تشکیل داده و لذا برنامه ریزی کاربری زمین و ضوابط کاربری های شهری به یکی از ارکان اصلی برنامه ریزی شهری بدل گردیده است [۱].

اصطلاح و مفهوم کاربری اراضی شهری، ابتدا در غرب و به منظور نظارت دولت ها بر نحوه استفاده زمین و حفظ حقوق مالکیت مطرح شد، ولی همراه با گسترش سریع شهرنشینی و رشد برنامه ریزی شهری و منطقه ای، ابعاد و محتوای این مفهوم روز به روز وسیع تر شده است [۲].

برنامه ریزی کاربری اراضی زمین شهری، بخشی از فرآیند شهری است و در حالی که به مناسبات مشترک خود با برنامه ریزی حمل و نقل و تسهیلات شهری اهمیت می دهد، اصولا با موقعیت، وسعت و سرانه زمین مورد نیاز برای کاربری های مختلف شهری مانند مسکونی، صنعتی، تجاری، تفریحی، آموزشی، فرهنگی، مذهبی و... سروکار دارد [11].

از اهداف کالبدی - فضایی برنامه ریزی کاربری اراضی شهری جلوگیری از تداخل کاربری های ناسازگار می باشد که طبق اصل سازگاری کاربری هایی که دود، بو، صدا، شلوغی و آلودگی زیست محیطی تولید می کنند باید از کاربری های دیگر به ویژه کاربری مسکونی، فرهنگی و اجتماعی جدا شوند. این مقاله سعی در بررسی کیفی کاربری های شهر نور به منظور ارزیابی میزان سازگاری بین آن هاست.